

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Ректор ТНЕУ

А.І. Крисоватий

«__» _____ 2018 р.

ПОЛОЖЕННЯ
про дуальну форму здобуття вищої освіти в
Тернопільському національному економічному університеті

Схвалено
Рішенням вченої ради ТНЕУ
«27» зрудня 2018 р.
протокол № 5

Тернопіль – 2018

I. Загальні положення

1.1. Положення розроблено відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII, Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 р. № 848-УІІ, Розпорядження КМУ «Про схвалення Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти» від 19.09.2018 р. № 660-р, «Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти», схвалених на Міністерській конференції в Єревані 14-15 травня 2015 року, Статуту Тернопільського національного економічного університету (далі - ТНЕУ), Положення про організацію освітнього процесу в ТНЕУ, Стратегії розвитку ТНЕУ на 2016-2026 роки.

1.2. Основні терміни та їх визначення:

1) автономія закладу вищої освіти – самостійність, незалежність і відповідальність закладу вищої освіти у прийнятті рішень стосовно розвитку академічних свобод, організації освітнього процесу, наукових досліджень, внутрішнього управління, економічної та іншої діяльності, самостійного добору і розстановки кадрів у межах, встановлених законодавством;

2) вища освіта – сукупність систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, інших компетентностей, здобутих у закладі вищої освіти (науковій установі) у відповідній галузі знань за певною кваліфікацією на рівнях вищої освіти, що за складністю є вищими, ніж рівень повної загальної середньої освіти;

3) група забезпечення спеціальності – група педагогічних, науково-педагогічних та/або наукових працівників, для яких заклад освіти є основним місцем роботи і які відповідають за виконання освітніх програм за спеціальністю на певних рівнях вищої та фахової передвищої освіти, післядипломної освіти для осіб з вищою освітою та осіб з освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста, особисто беруть участь в освітньому процесі і відповідають кваліфікаційним вимогам;

4) договір про професійне навчання - юридичний документ про навчання на підприємстві, організації, установі під час отримання професійної освіти, який регулює тривалість, зміст навчання та причини розірвання договору;

5) дуальна форма здобуття освіти - спосіб здобуття освіти, що передбачає поєднання навчання осіб у закладах освіти з навчанням на робочих місцях на підприємствах, в установах та організаціях для набуття певної кваліфікації, як правило, на основі договору про здійснення навчання за дуальною формою здобуття освіти;

6) здобувачі вищої освіти – особи, які навчаються у закладі вищої освіти на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації;

7) кваліфікація – офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа встановила, що особа досягла компетентностей

(результатів навчання) відповідно до стандартів вищої освіти, що засвідчується відповідним документом про вищу освіту;

8) компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти;

9) освітньо-професійна програма – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти;

10) освітня діяльність – діяльність закладів вищої освіти, що провадиться з метою забезпечення здобуття вищої, післядипломної освіти і задоволення інших освітніх потреб здобувачів вищої освіти та інших осіб;

11) результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів;

12) спеціалізація – складова спеціальності, що визначається закладом вищої освіти та передбачає профільну спеціалізовану освітню програму підготовки здобувачів вищої та післядипломної освіти;

13) спеціальність – складова галузі знань, за якою здійснюється професійна підготовка;

14) учасники дуальної форми здобуття вищої освіти - заклад вищої освіти, роботодавець та здобувач ступеня вищої освіти;

15) якість вищої освіти – відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством, відповідним стандартом вищої освіти та/або договором про надання освітніх послуг.

1.3. Політика Тернопільського національного економічного університету щодо підготовки фахівців за дуальною формою здобуття вищої освіти спрямована на підвищення якості освіти за рахунок адаптації освітніх програм до вимог роботодавців, розширення можливостей для прикладних наукових досліджень та національний контекст реформування вищої освіти.

II. Мета та завдання запровадження дуальної форми здобуття вищої освіти у ТНЕУ

2.1. Мета запровадження дуальної форми здобуття вищої освіти у ТНЕУ:

- напрацювання моделей взаємовигідних відносин ТНЕУ та роботодавців, спрямованих на забезпечення практичної підготовки здобувачів освіти до самостійної професійної діяльності;
- встановлення рівноправного партнерства між ТНЕУ, роботодавцями та здобувачами вищої освіти з метою набуття здобувачами освіти досвіду практичного застосування компетентностей;
- адаптація здобувачів освіти до першого робочого місця, що відповідає його освітній спеціальності та кваліфікації, підвищення їхньої мотивації до отримання кваліфікації (спеціальності);
- отримання інформації про поточні та майбутні потреби роботодавців у компетентностях працівників з метою періодичного перегляду змісту освітніх програм;
- удосконалення практичної складової освітнього процесу із збереженням достатнього рівня теоретичної підготовки, що забезпечує дотримання стандартів вищої освіти.

2.2. Запровадження дуальної форми здобуття вищої освіти у ТНЕУ передбачає реалізацію таких завдань:

- удосконалення планування освітньої діяльності;
- затвердження, моніторинг і періодичний перегляд освітніх програм;
- впровадження студентоцентрованого навчання;
- підготовка кадрів, які максимально відповідають сучасним вимогам ринку праці та роботодавців.

III. Права та обов'язки учасників дуальної форми здобуття вищої освіти

3.1. Тернопільський національний економічний університет як учасник дуальної форми здобуття вищої освіти:

- забезпечує теоретичну підготовку, цілісність освітньої програми навчання, відповідність стандартам освіти та професійним стандартам, несе відповідальність за якість підготовки здобувачів освіти;
- має право спільно з роботодавцем визначати освітні програми, за якими організовується освітній процес за дуальною формою здобуття освіти;
- координує навчання здобувача освіти на підприємстві та разом з представником підприємства приймає звіт про результати навчання за дуальною формою здобуття освіти та оцінює результати;
- організовує обговорення освітніх програм за дуальною формою здобуття освіти за відповідними спеціальностями із роботодавцями на предмет відповідності професійним стандартам та вимогам роботодавців до компетентностей майбутніх фахівців;

- проводить відбір підприємств, установ та організацій, що надають місця практичної підготовки за дуальною формою здобуття освіти;
- спільно з визначеними роботодавцями розробляє і затверджує навчальний план відповідної освітньої програми, зміст її теоретичної та практичної частини;
- відповідає за ефективну комунікацію учасників дуальної форми здобуття вищої освіти.

3.2. Роботодавець як учасник дуальної форми здобуття вищої освіти:

- надає робоче місце здобувачу освіти та забезпечує дотримання встановлених законодавством вимог з охорони праці;
- бере участь у відборі здобувачів освіти на навчання за дуальною формою здобуття освіти;
- разом із закладом освіти бере участь у розробленні та затвердженні освітніх програм та навчального плану;
- веде постійний діалог із закладом освіти і здобувачем освіти щодо етапів та результатів навчання шляхом призначення відповідального за співпрацю із закладом освіти за дуальною формою здобуття освіти;
- відповідно до законодавства закріплює за здобувачами освіти кваліфікованого працівника;
- надає необхідні ресурси та інформаційні матеріали для виконання роботи, створює необхідні умови і можливості для виконання здобувачем освіти навчального плану;
- оцінює разом із закладом освіти результати навчання згідно з освітньою програмою;
- має право ініціювати налагодження співпраці із закладом освіти щодо підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти.

3.3. Здобувач вищої освіти як учасник дуальної форми здобуття освіти:

- виконує навчальний план згідно з графіком навчального процесу відповідно до цілей та завдань навчання на робочому місці;
- своєчасно та на належному рівні виконує завдання, покладені на нього під час навчання на робочому місці та готує звіт за результатами навчання на підприємстві;
- підтримує контакт з особою, відповідальною за виконання освітньої програми дуальної форми здобуття освіти, вчасно інформує роботодавця і представника закладу освіти в разі виникнення проблемних питань;
- дотримуватися правил охорони праці, виробничої санітарії, гігієни праці і протипожежної охорони;
- несе матеріальну відповідальність за обладнання та майно відповідно до укладеного договору.

IV. Процесне забезпечення дуальної форми здобуття вищої освіти ТНЕУ

4.1. Формування картотек потенційних роботодавців

Випускові кафедри формують картотеки потенційних роботодавців в рамках відповідних спеціальностей за окремими освітньо-професійними програмами та подають на затвердження групам забезпечення відповідних спеціальностей.

Критеріями відбору потенційних роботодавців як учасників дуальної форми здобуття вищої освіти є відповідність статуту (положення) і функціональної діяльності підприємств, установ та організацій галузевому стандарту вищої освіти відповідних спеціальностей.

4.2. Укладання договору про навчання

Групи забезпечення спеціальностей ініціюють укладання трьохсторонніх договорів (ТНЕУ – роботодавець – здобувач вищої освіти) про дуальну форму здобуття вищої освіти.

Після підписання договору про дуальну форму здобуття вищої освіти між ТНЕУ, роботодавцем та здобувачем вищої освіти виникають стосунки професійного навчання.

Зміст договорів про професійне навчання може бути диференційованим залежно до специфіки провадження діяльності роботодавця.

Обов'язковими складовими договору про професійне навчання повинні бути: відомості щодо компетентностей, що отримують здобувачі вищої освіти під час освоєння професії, відомості щодо мінімального освітньо-професійного рівня, який повинен забезпечити роботодавець, відомості щодо умінь та навичок, що повинні мати здобувачі вищої освіти для успішної здачі встановленої форми контролю знань.

4.3 Рамкові плани навчання

Дуальну форму здобуття вищої освіти можуть обирати здобувачі освіти, які навчаються за денною формою навчання та виявили особисте бажання, а також пройшли відбір у роботодавців.

Основною рамкових планів навчання дуальної форми здобуття вищої освіти є блочна модель, у якій години розподіляються між ТНЕУ та роботодавцем за блоками (тижні, місяці).

Залежно від змісту основних компетентностей відповідних спеціальностей, дуальна форма навчання може передбачати різні варіанти рамкових планів навчання.

Навчальні дисципліни, за якими організовується процес дуальної форми навчання, мають бути переглянуті та уточнені щодо відповідності їх змісту до набуття компетентностей на конкретному робочому місці та враховувати усі особливості посадових обов'язків.

Облік результатів виконання плану дуальної форми навчання здійснюється на основі відповідних контрольних заходів, форму проведення яких обирають групи забезпечення відповідних спеціальностей.

V. Критерії досягнення результатів навчання

5.1 Оцінка компетентностей здобувачів вищої освіти проводиться представниками груп забезпечення відповідних спеціальностей та роботодавців.

5.2. Після закінчення навчання за відповідною спеціальністю за дуальною формою здобуття освіти студентові може бути присвоєно професійну кваліфікацію на підприємстві, установі чи організації.

5.3. Критеріями досягнення очікуваних результатів є:

Для ТНЕУ:

- доступність до актуальної інформації про поточний стан розвитку професій та видів економічної діяльності, за якими заклад освіти готує фахівців;

- цільова підготовка кадрів для ринку праці.

Для здобувача вищої освіти:

- поєднання отриманих теоретичних знань з практичним досвідом роботи;

- отримання практичного досвіду під час навчання та можливості отримання грошової винагороди в процесі навчання.

Для роботодавця:

- вплив на процес підготовки фахівця щодо набуття необхідних знань, вмінь і компетентностей;

- отримання кваліфікованих фахівців, готових працювати на належному рівні без додаткових витрат на первинне ознайомлення з робочими процесами;

- відбір найталановитіших здобувачів освіти для запрошення на роботу після закінчення навчання.

VI. Прикінцеві положення

6.1. Це Положення вводиться в дію після його затвердження вченою радою ТНЕУ і наказом ректора.

6.2. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться ухвалою вченої ради Університету і вводяться в дію наказом ректора.

6.3. Відповідальність за реалізацію цього Положення та контроль за його виконанням несуть посадові особи Університету відповідно до їхніх функціональних обов'язків.